

	Savez izviđača Hrvatske				
	POL01	Politika zaštite djece i mladih			
	Donosi	Sabor SIH-a	Datum	15.12.2018.	Revizija 0
	Revidira	Odbor za (normativne) akte	Sljedeća revizija	2023.	

Pozadina

Politika zaštite djece i mladih Saveza izviđača Hrvatske zasnovana je na odgovarajućoj politici Svjetske organizacije skautskog pokreta (WOSM) "Safe From Harm", primjenjujući one njene dijelove koji se odnose na nacionalnu razinu.

SIH će informirati WOSM o provedbi Politike zaštite djece i mladih kroz trogodišnje izvješće o napretku.

Za bolje razumijevanje pozadine ove politike, preporučuje se pročitati prijevod WOSM-ove politike "Safe From Harm".

Svrha

Svrha ove Politike je:

- postići puno razumijevanje pojma i važnosti zaštite djece i mladih kod svih onih koji u izviđaštvu sudjeluju ili na njega utječu neposredno ili posredno
- uspostaviti okvir za razvoj i provedbu potrebnih procedura na nacionalnoj i lokalnoj razini kako bi se stvorilo sigurno okruženje za svu djecu i mlade ljude u SIH-u.

Primjena

Ova Politika primjenjuje se na svim razinama SIH-a: nacionalnoj, regionalnim, subregionalnim i lokalnim. Pojedini subjekti ove politike su:

- djeca i mladi između 6 i 29 godina starosti,
- odrasli volonteri i profesionalci,
- svi vanjski dionici uključeni u podršku izviđaštvu.

Odgovornost za provedbu ove Politike je na svim odraslim osobama, na svim razinama, ali posebice na nacionalnoj razini, odgovornima za vođenje i upravljanje SIH-om, bilo da se radi o razvoju i provedbi izviđačkog programa, sustava upravljanja odraslima ili obavljanju bilo koje druge podržavajuće uloge.

Strukturama SIH-a na svim razinama povjerena je odgovornost da osiguraju odgovarajuće resurse predviđene za provedbu ove Politike, uzimajući u obzir odgovarajuću razinu i opseg njihove uloge.

Ova Politika utvrđuje odgovornosti tijela SIH-a njihove uloge u usvajanju, prilagođavanju i provedbi ove Politike te uspostavljanju potrebnih postupaka za redovito preispitivanje njegove provedbe.

Definicije

Zaštita djece i mladih

U kontekstu izviđaštva, zaštita djece i mladih ljudi obuhvaća čitav niz strategija, sustava i postupaka koji imaju za cilj promicanje shvaćanja da je dobrobit, razvoj i sigurnost djece i mladih prioritet u svim aktivnostima vezanim uz izviđače.

Provedba politike zahtijeva uspostavljanje sustavnog pristupa prevencije i reakcije na situacije koje mogu utjecati na dobrobit, razvoj i sigurnost djece i mladih.

Zaštita i promicanje dobrobiti djece i mladih podrazumijeva:

1. zaštitu djece i mladih od zlostavljanja,
2. sprječavanje štete po zdravlje ili razvoj mlade osobe,
3. mjere koje osiguravaju da izviđaštvo pruža djeci i mladima zdravu sredinu u kojoj mogu rasti i razvijati se,
4. poduzimanje mjera za promicanje sigurnosti djece i mladih u svim mogućim situacijama.

Sigurno okruženje

Sigurno okruženje je okruženje koje promiče i podržava dobrobit djece i mladih, dok istodobno radi na rješavanju i sprječavanju štetnih postupaka.

Postoje neke temeljne norme u izviđaštvu koje nikada ne smiju biti dovedene u pitanje. One uključuju:

- Izviđački Zavjet i Zakone,
- Načela izviđaštva (dužnost prema Bogu, dužnost prema sebi, dužnost prema drugima),
- Skautsku metodu
- Poštovanje prema sebi i drugima (osnaživanje djece i mladih ljudi da zaštite sebe i druge),
- Okoliš koji promiče otvorenost i različitost gledišta, bez straha od nepovoljnih posljedica za izražavanje različitih mišljenja,
- Pružanje jednakih mogućnosti za sve.

Konačno, sigurno okruženje omogućuje samorazvoj djece i mladih, kao i razvoj pozitivnih i zdravih međuljudskih odnosa (djeca i mladi ljudi - djeca i mladi, djeca i mladi - odrasli, odrasli - odrasli).

Štetna djelovanja i okolnosti

Ovaj pojam se odnosi na bilo kakav štetni učinak na fizičku, emocionalnu ili psihološku dobrobit i integritet osobe.

Zlostavljanje

Ovaj pojam podrazumijeva sve različite postupke koji bi predstavljali zlostavljanje djece i mladih. Zlostavljanje se može svrstati u različite tipologije poput fizičkog, psihološkog, emocionalnog i poprimiti različite oblike kao što su nasilničko ponašanje, zanemarivanje, seksualno zlostavljanje ili iskorištavanje. Važno je napomenuti da djeca i mladi ljudi mogu biti

izloženo jednom ili kombinaciji više oblika zlostavljanja. Zlostavljanje se može odvijati kod kuće, u školi, u izviđačima ili bilo gdje drugdje.

Općenito, "zlostavljanje" podrazumijeva sve ono što pojedinci ili institucije čine ili ne učine, a što izravno ili neizravno nanosi bilo kakvu štetu djeci i mladima ili njihovim izgledima za siguran i zdrav razvoj u odrasloj dobi. Zloupotreba tradicija, zanemarivanje zajedničkog odgoja i obrazovanja za djevojčice i dječake, nedostatak rodne ravnoteže ili nedostatak podrške djeci i mladima s različitim i posebnim potrebama, primjeri su prakse kojima se djeca i mladi ljudi izlažu situacijama zlostavljanja.

Obveza je izviđaštva raditi na sprječavanju bilo koje od ovih vrsta zlostavljanja i ispravno reagirati ako se ona dogode.

Djeca i mladi

Pojam 'djeca i mladi' u izviđaštvu odnosi se na sve djevojčice i dječake, djevojke i mladiće uključene u odgojno-obrazovni program unutar izviđačkog pokreta. Iskustvo učenja u izviđaštvu fokusira se na razvoj mlade osobe; stoga program za djecu i mlade završava u odrasloj dobi (tj. uključuje djetinjstvo, adolescenciju i rano odraslo doba).

Različite faze osobnog razvoja određuju dobne kategorije unutar izviđaštva, što može varirati ovisno o kulturnim razlikama i kontekstima u kojima nacionalna skautska organizacija djeluje. U Hrvatskoj izviđački program pokriva raspon od 6. do 29. godine.

Odrasli

Prema Politici SIH-a "Odrasli u izviđaštvu", odrasli, voditelji timova odraslih i voditelji su punoljetne osobe, volonteri (u pravilu, a tek u rijetkim slučajevima profesionalci) odgovorni za razvoj i provođenje izviđačkog programa; zaduženi za pružanje podrške drugim odraslim članovima; odnosno zaduženi za pružanje podrške različitim organizacijskim strukturama u izviđaštvu.

"Odrasli u izviđaštvu" je program sustavnog upravljanja ljudskim resursima odraslih u izviđačkom pokretu, s ciljem poboljšanja učinkovitosti, predanosti i motivacije, kako bi se postigao bolji program za djecu i mlade, te učinkovitija i uspješnija organizacija.

Izviđački program

je ukupnost različitih mogućnosti učenja koje mogu koristiti djeci i mladima (Što), osmišljenih tako da doprinose postizanju svrhe izviđaštva (Zašto), i koji se proživljavaju kroz Skautsku metodu (Kako).

Izjava

SIH razvija ovu Politiku, kao i pripadajuće procedure i pravila, kako bi u potpunosti zaštitio izviđače od svih štetnih djelovanja i okolnosti, razvijajući nacionalni okvir s lokalnom učinkovitošću koji će promicati dobrobit, zdrav razvoj i sigurnost djece i mladih, pružajući im sigurno okruženje u vremenu koje provedu u Izviđačkom pokretu.

Pružanje sigurnog okruženja za djecu i mlade obuhvaća, među ostalim, sljedeće dimenzije:

- stvaranje svijesti o važnosti zaštite djece i mladih,
- uključivanje svih dionika (npr. djece i mladih, odraslih volontera i profesionalnog osoblja, roditelja, školskih vlasti, organizacija koje se temelje na vjeri),
- odgojno-obrazovnu svrhu izviđačkih aktivnosti,

- sigurnost u izviđačkim aktivnostima,
- razvoj osobnih vještina,
- promicanje i poticanje pozitivnog ponašanja.

Provedba ove Politike u skladu je s Misijom izviđačkog pokreta, pridonoseći cjelokupnom razvoju djece i mladih i osnažujući ih za preuzimanje aktivne uloge u društvu.

Mjere

1. Program za djecu i mlade

Odgojna svrha izviđaštva postiže se provođenjem kvalitetnog programa za djecu i mlade na lokalnoj razini. Odgojno-obrazovni elementi uključeni u program pružit će mladim ljudima sredstva za jačanje, motiviranje i zaštitu sebe samih te izgradnju pozitivnog okvira dijaloga i partnerstva s odraslima.

Skautska je metoda kamen temeljac za provođenje nacionalne politike zaštite djece i mladih, osobito područja koja se primjenjuju na izviđački program. Kada se pravilno provodi, Skautska metoda omogućuje dječacima i djevojčicama, mladićima i djevojkama da spriječe nasilje, obrazuje ih da poštuju sebe i druge i pomažu u razvoju sigurnog okruženja za mlade ljude. Naposljetku, omogućuju mladim ljudima da žive kao aktivni građani svojih lokalnih zajednica u globaliziranom svijetu.

Načela izviđaštva podupiru holistički razvoj mladih pojedinaca kako bi postale samosvjesne i refleksivne osobe. Međutim, načela Skautske metode mogu istovremeno biti osjetljiva na iskorištavanje, nesporazume i zlouporabu.

Stoga se moraju razmotriti obje strane: Skautska je metoda vrlo vrijedan i podupirući alat za razvoj mladih ljudi; međutim, također pruža i mogućnosti zloupotrebe. Da bi se smanjio rizik, važno je biti svjestan mogućih prijetnji i razviti strategije kako im se suprotstaviti.

1.1: Program SIH-a treba sadržavati smjernice za razvoj i održavanje sigurnog okruženje za djecu i mlade u kojima se:

- razvija kultura slušanja i konzultacija, gdje se mladi ljudi osjećaju sigurno,
- koristi postojeće odgojno-obrazovne ciljeve i mogućnosti učenja kako bi se osnažili i razvili potencijali mladih ljudi,
- održava fokus na razvoju odgojno-obrazovnih iskustava koja su izazovna, privlačna, nagrađujuća i sigurna,
- razvija pozitivne promjene u mladima u smislu vrijednosti i ponašanja putem izviđačkog programa.

1.2: Sve aktivnosti i prakse SIH-a (npr. program, sudjelovanje mladih i odgovor na hitne slučaje) moraju se procijeniti kako bi se identificirali rizici i razvili adekvatni mehanizmi kontrole u skladu s Politikom zaštite djece i mladih.

1.3: Okvir za praćenje i evaluaciju svih aktivnosti i praksi u SIH-u treba implementirati i uključiti pridržavanje odgovarajućih procedura zaštite djece i mladih.

1.4: Trebaju se redovno provoditi sigurnosni nadzori nad opremom i objektima koje koriste djeca, mladi i odrasli, na temelju jasno definiranog skupa zahtjeva.

1.5: Podaci o medicinskim, prehrambenim i razvojnim potrebama pojedinaca moraju biti pohranjeni povjerljivo, ali lako dostupno onima koji su odgovorni za dobrobit djece i mladih.

Mediji, osobito internet, postali su sastavni dio života mladih, pružajući neprocjenjive obrazovne, kreativne i društvene prilike.

1.6: SIH će promicati sigurnost na mreži osiguravajući da su mrežna okruženja (web stranice, društvene mreže i sl.) pod SIH-ovom kontrolom sigurna okruženja.

1.7: SIH će razviti smjernice o tome kako sigurno koristiti informacijske i komunikacijske tehnologije, osobito one koje se temelje na internetu, kako od strane volontera i profesionalaca, tako i mladih ljudi koji koriste tehnologije u kontekstu izviđaštva.

2. Odrasli u izviđaštvu

Razvoj, podrška i provedba izviđačkog programa, kao i sve ostale funkcije i uloge u izviđaštvu, zahtijevaju aktivno uključivanje kompetentnih odraslih osoba. Odrasli koji se žele pridružiti izviđaštvu trebaju razvijati kompetencije potrebne za obavljanje različitih uloga u Izviđačkom pokretu.

Provođenje sigurnog okruženja u izviđaštvu podrazumijeva i brigu, podršku i uvažavanje mišljenja odraslih, kako bi oni mogli obavljati svoju ulogu na najbolji način u svim situacijama. SIH je odgovoran za stvaranje najprikladnijih uvjeta odraslim osobama za obavljanje svoje uloge, bilo kao volontera ili profesionalnog osoblja.

2.1: Nacionalni okvir zaštite djece i mladih obuhvatit će postupke i alate za osiguravanje zdrave i pozitivne suradnje i odnosa između odraslih, između odraslih i mladih, te između mladih.

2.2: Procedure regrutiranja, selekcije i uvođenja odraslih u izviđački rad trebaju biti usklađene s Politikom zaštite djece i mladih. SIH će razviti alate i metode koji će omogućiti dosljedno provedbu tih procedura.

2.3: Profil voditelja, specifikacije i opisi uloga za sve ključne pozicije, kao i bilo koje druge pozicije koje se bave mladim ljudima, trebaju uključivati odgovornost za zaštitu djece i mladih.

2.4: Odrasli u izviđaštvu moraju biti upućeni u to kako treba objasniti standarde i postupke zaštite svima onima koji o tome trebaju biti informirani, te moraju znati i razumjeti što treba učiniti ako se pojavi zabrinutost za određeno dijete ili mladu osobu.

2.5: Odrasli se mogu imenovati na dužnosti tek nakon što se provedu sve odgovarajuće provjere.

One uključuju:

- a) prikladnu provjeru prošlosti (u skladu s nacionalnim smjernicama i zakonodavstvom),
- b) provjeru referenci,
- c) proces intervjua.

2.6: Osposobljavanje za zaštitu djece i mladih mora biti uključeno kao osnovna komponenta programa naobrazbe za odrasle u izviđaštvu i dostupno svim odraslim osobama, volonterima ili profesionalcima. Ono treba obuhvatiti područja poput stvaranja situacijske svijesti, prepoznavanja znakova i simptoma zlostavljanja, suočavanja s različitim oblicima zlostavljanja, pružanja informacija o postojećim mehanizmima i postupcima SIH-a itd.

Osnovni modul ovog osposobljavanja mora biti obavezan tijekom razdoblja uvođenja u izviđački rad.

Edukacija o toj temi mora biti stalno dostupna.

2.7: Edukacija o zaštiti djece i mladih mora biti ažurna i relevantna, sukladno promjenama zakonskih okvira i trendova u društvu. Edukacija treba uključiti lekcije naučene iz iskustava SIH-a o incidentima koji su se eventualno dogodili.

2.8: Proces ocjenjivanja rada odraslih u izviđaštvu mora uključivati procjenu elemenata koji se odnose na zaštitu djece i mladih (npr. planiranje i upravljanje rizicima u aktivnostima, olakšavanje interpersonalnih odnosa, stavovi i ponašanja).

2.9: Izviđački voditelji, kao važni uzori u izviđačkom pokretu, trebaju imati podršku i smjernice stručnjaka za zaštitu djece i mladih.

2.10: SIH će razviti niz procedura za sve odrasle osobe (npr. kodeks ponašanja, upozoravanje na negativnosti, prevencija nasilničkog ponašanja i uznemiravanja). Njihova je uloga podržati provedbu Politike zaštite djece i mladih.

3. Strukture

Bavljenje pitanjima zaštite djece i mladih od životne je važnosti za sigurnost izviđača. Potrebe djece i mladih moraju biti najvažnije, a njihovi interesi u središtu svake odluke. Važno je osigurati da svi znaju djelovati kako bi cijela organizacija bila sigurna. To mora biti jedan od ključnih prioriteta SIH-a.

3.1: SIH će kreirati pisanu izjavu o predanosti SIH-a zaštiti djece i mladih. Ta će se izjava dijeliti svim dionicima i jasno objašnjavati prihvatljiva i neprihvatljiva ponašanja.

3.2: Sve organizacijske politike (na primjer, odrasli u izviđaštvu i program za djecu i mlade) usvojene i provedene na nacionalnoj razini, kao i ostali ključni organizacijski resursi (na primjer, smjernice o zdravstvenoj politici, pravilima o jednakosti i smjernicama za upravljanje rizikom), moraju biti usklađeni s Politikom zaštite djece i mladih gdje god je to primjenjivo.

3.3: Mladi ljudi i njihove obitelji trebaju biti konzultirani o razvoju Politike i procedura za zaštitu djece i mladih i treba ih uključiti u njihovu provedbu.

3.4: SIH će razviti jasne procedure za rješavanje svih identificiranih pitanja vezanih uz Politiku zaštite djece i mladih. Te će se procedure staviti na raspolaganje svima u organizaciji i uključiti će zahtjeve za sve odrasle osobe da sumnju na zlostavljanje odmah prijavljuju određenoj osobi ili odjelu unutar SIH-a, te da osiguraju da se poštuju zakonske odredbe.

3.5: SIH će razviti detaljan plan koji će opisati kako pravilno zaprimati, reagirati i dokumentirati bilo kakvu žalbu zbog zlostavljanja. Ovaj plan treba uključivati najmanje:

- postupak za ulaganje pritužbe ili izražavanje zabrinutosti,
- postupak za osiguranje trenutne i kontinuirane podrške žrtvi,
- postupak za suočavanje s bilo kojim navodnim zlostavljačem,
- postupak za brzo kontaktiranje roditelja djeteta ili mlade osobe i/ili druge osobe koju treba obavijestiti o situaciji,
- postupak za informiranje relevantnih državnih ili zakonskih institucija,
- postupak za pravilnu komunikaciju i zadovoljavanje interesa medija

- postupak za određivanje osobe ili odjela unutar SIH-a koji će biti odgovoran za te komunikacije,
- postupak za dokumentiranje svih prijavljenih slučajeva zlostavljanja i njihovo pohranjivanje u trajno povjerljiv zapis,
- postupak za prepoznavanje i izvještavanje o lekcijama naučenim iz bilo kojeg incidenta.

Dobrobit djeteta i mlade osobe je od najveće važnosti, što znači da povjerljivost ne smije spriječiti da se djetetu ili mladoj osobi pruži potpuna zaštita. Svatko u organizaciji, uključujući i mlade ljude, mora biti svjestan da nikada ne može zadržati ili obećati da će zadržati kao tajnu informaciju o ugroženosti dobrobiti djeteta ili mlade osobe. Međutim, sva izvješća o zlostavljanju moraju se smatrati strogo povjerljivima.

3.6: Politika zaštite djece i mladih treba biti u skladu s postojećim zakonskim okvirima kao što su:

- Ustav,
- zakoni i propisi o nasilju, zlostavljanju i sigurnosti i zaštiti podataka,
- nacionalnim politikama i strategijima zaštite djece i mladih.

Pisane procedure trebaju jasno naznačiti da će SIH priopćiti vladi i zakonski nadležnim tijelima da se bavi određenom problematičnom situacijom kada je to prikladno.

3.7: SIH treba kontinuirano učiti od drugih organizacija koje su stručne u području zaštite djece i mladih kroz partnerstva i umrežavanje.

3.8: Odgovarajući odbor SIH-a ima odgovornost nadgledati sve radove na zaštiti djece i mladih definirane kroz opise posla. Proces kontaktiranja ovog tijela jasan je svim razinama SIH-a.

3.9: SIH će razviti proceduru koja osigurava učenje iz prošlih incidenata i u skladu s tim po potrebi modificiranje Politike zaštite djece i mladih, kao i odgovarajućih procedura. Najbolje prakse i znanja o zaštiti djece i mladih s vremenom se mijenjaju, te stoga Politiku i procedure treba stalno usklađivati i poboljšavati.

4. Izviđačke aktivnosti

Izviđačke aktivnosti na svim razinama moraju odražavati načela i smjernice predstavljene u ovoj Politici. To se postiže pokrivanjem različitih aspekata tijekom planiranja, provedbe i evaluacije svake aktivnosti.

4.1: Svim sudionicima, i odraslima i mladima, treba pružiti informacije potrebne za zaštitu djece i mladih, uključujući kodeks ponašanja i postupak izražavanja zabrinutosti.

4.2: Svi odrasli u izviđaštvu moraju proći odgovarajuću edukaciju o zaštiti djece i mladih na aktivnostima.

4.3: SIH će razviti plan zaštite djece i mladih, prilagođen svakoj aktivnosti, uzimajući u obzir zakonodavstvo i, po potrebi, međunarodnu dimenziju aktivnosti.

4.4: Plan zaštite djece i mladih mora se provoditi i pratiti tijekom cijele aktivnosti.

4.5: SIH će razviti sustav za identifikaciju podataka relevantnih za zaštitu djece i mladih, u skladu s nacionalnim propisima (npr. prehrambeni i sigurnosni zahtjevi, situacije zlostavljanja itd.). Ti će se podaci bilježiti i dostavljati svim zainteresiranim stranama.

4.6: Tijela i timovi SIH-a moraju surađivati s organizatorom pojedine aktivnosti kako bi se osigurala provedba ove Politike na svim izviđačkim i drugim aktivnostima na kojima sudjeluju izviđači.

Procedure i pravila

SIH će na osnovi ove Politike razviti potrebne procedure i pravila. Njihov popis navest će se na ovom mjestu.

Uloge i odgovornosti

Lokalna razina:

- Provedba nacionalne Politike zaštite djece i mladih i odgovarajućih procedura.
- Sudjelovanje u razvoju Politike i procedura kroz davanje prijedloga i povratnih informacija o provedbi.

Nacionalna razina:

- Razvijanje i provedba nacionalne politike zaštite djece i mladih u skladu sa Svjetskom politikom.
- Definiranje sustava i procedura za provedbu i praćenje nacionalne politike zaštite djece i mladih na lokalnoj razini i stvaranje potpunih obrazovnih materijala i alata za obuku.
- Utvrđivanje Odbora za zaštitu djece i mladih koji izvješćuje Vijeće SIH-a.

Povezane politike

- Politika SIH-a "Program za djecu i mlade"
- Politika SIH-a "Odrasli u izviđaštvu"

Reference

- *Universal Declaration of Human Rights, 1948*
- *UN Convention on the Rights of the Child, 1990*
- *Keeping Scouts Safe from Harm resolution, 2002*
- *World Adults in Scouting Policy, 2011*
- *World Scout Youth Programme Policy, 2015*
- *Keeping Scouts Safe from Harm, WOSM's Position Paper on Child and Youth Protection, 2016*

Revizija

Ova će se Politika redovito revidirati, usklađivati s odgovarajućom WOSM-ovom politikom, te po potrebi ažurirati. Vremenski period između potpunih revizija iznosi pet godina, iako se neki elementi ili postupci mogu revidirati u kraćem razdoblju.